

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 7

Lýsingarprísir fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 10. februar 1951

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárið

25. árg.

Hin politiska støðan

Tannsum hefur lisið »Dagblaðið« frá 1940 og eini fimm seks ár haraftaná, og so nú í hesum døgum fær eitt »Dagblaðið«, sum er prentað í vetur, noyðist at spyrja seg sjálvan, hvussu helta ber til, at øll ósingin móti Danmark og øllum teim Føroyingum, sum ikki vildu kvetta øll bond millum Føroyar og Danmark, er horvin úr blaðnum.

»Dimmalætting« og »Dagblaðið« syngja nú ta somu visu og gleða seg yvir at hava funnið hvørt annað, og at tey nú skilja hvørt annað so sera væl.

Suðuri á Tvøroyri prenta teir »Føroyatíðindi« sum lovpriðar hesi kapitalistisku samgongu sum verjir fólk imóti tí ræðuligu socialismu sum annars breiðir seg her á landi.

Í tí nordara endanum av Føroyum hava samgonguflokkarnir stovnað felag, ið nevnist »Bláðfelagið«, sum er farið í ferð við at útgeva nýtt samgongublað við tí sama navninum, sum eitt annað kapitalistablað hevði nevniliga »Nordlýsið«.

Í fyrsta nr. av hesum samgongublaðnum er grein við yvirskriftini: »Tann politiska støðan«. Har siga samgongumenninir hesi orð: »Tað hugnaliga og stímbrandi í hesari samgongu er, at enn finnst menn í Føroyum, sum í álvarastundum ikki lata seg tóla av politiskum hugsjónarklandri, men siggja verunleikan beint í eyguni og hava dirvi til at fáa landsins figgjarmegi í rættlag«.

*

Hin 9. apríl 1940, tá ið Danmark varð hersett av figgindum gingu triggir politiskir flokkar saman nettup vegna tess, at tíðirnar bæði figgjarliga og vegna verðaldarbardaga vóru so álvarssamar sum aldri áður. »Men tá hoyrdist eingin rödd frá fólka-flokkinum, sum sang halleluja yvir at her á landi funnst menn, sum í álvarstundum ikki vildu lata seg tóla av politiskum hugsjónarklandri, men sóu verunleikan beint í eyguni og høvdu dirvi til at fáa landsins figgjarmegi í rætt lag«.

Men nú er alt í lagi; tí nú eru tað teir báðir svørtu kapitalistisku afturhalds- og yvirklassa-flokkarnir, sum eru gingnir

saman fyri at fáa figgjarmegina á tær hendur, sum hava nóg frammanundan, sjálvt um hin arbeidanda fjöldin á landi og sjógvi skal skerast niður, so smámaðurin skal noyðast at liva av 500 krónum um mánaðin. Javnaðarmenn hildu og halda enn, at 700 krónur er tað minnsta, ið ein familja kann liva av um mánaðin og settu samsvarandi hesum uppskot um, at minnstalönin skuldi verða hækkað frá kr. 500.00 til kr. 700.00 um mánaðin. Men sambands- og fólkhlokkssamgongan segði, at kr. 500.00 er yvaleyra nokk — ja enn tá meira enn nokk. Nú sigur, hitt nýggja samgongublaðið: »Vit hava livað yvir evni nú í fleiri ár, og hevndin er á veg«. Eg loyvi mær at spyrja, um tað eru fiskimenn, ið her er talað um, ella menn við hundrad túsund kr. um árið?

J. H. Danbjørg.

Aftur í havið

Nú stýttist tíðin, og man skal aftur í havið, tað man fella tungt hjá mongum familjumanni, sum var burtur seinasta ár, at fara aftur at fiska, og vita at man fær bert ein part av tí, ið fiskurin kostar, tað man vera øllum greitt at fiskaprisurin er ikki nóg minni á marknaðinum, enn han var fyri 3 árum síðan, og í dag fær man knappa helt av tí, man fekk fyri 3 árum síðan, fyri somi nøgd av fiski og við somu útgærd.

Hetta mugu fiskimaunafelögin kanna til fullnar, og fáa lagt fyri Føroya lögting at fáa skil á, og vilja teir ikki fáa eina greiði á hesum, so eru føroya fiskarar førir fyri, til eina og hvørja tíð, at fáa teir út úr tinginum, og senda teir aftur har teir eru komnir frá, og lata menn sleppa til ræðið, sum hava vilja at bota um kor kjarna landsins.

Hvørja fer pristalið fer upp, so er ein lýsing at lön tænastrumanna skal fara so nógv prosent upp, men mær stendur tað, at lön fiskimannsins skal upp, hví skal lön tænastrumanna fara upp tó lön fiskimannsins fellur? Í tí kommunu sum greinskrivarin er úr, er úrtøka fiskarans minka

1000 kr. seinasta ár i mun til árið frammanundan men hygg at pristalinum, hvat sigur tað, fer upp hvørt kvartal, sjálvandi av vöruprisinum, men úrtøka fiskimannsins fellur, hvat verður so endin.

Hesa götu gevi eg ábyrgdarmonnum landsins at gita: teimum sum bert hava til ómak at taka hond sína niður í teir almennu kassarnar at gjalda sitt breyð við.

Fiskari.

Skótalið Sigmund Brestissonar 2 febr. 1926 — 2 febr. 1951

Komið er 25 ára minningarrit skótalið Sigmund Brestissonar.

Hetta er snotuligur, 127 blaðsíður við nógvum myndum frá skótaarbeiðinum og skótaleirum kring oyggjarnar.

Tað er mikil ogn í bókini, ikki bert fyri skótarnar, men eisini hjá øllum teimum, ið áhuga hava fyri skótarørsluni.

Nógvir eru teir, ið skrivað hava í bókina. T. d. Eskild Christiansen, Henning Aage Holm, Leif Sunddorph Christian Weihe, Hendrik Jacobsen, Ove Gram, Svend Poulsen, Harry Johannesen, Marius Weihe, Petur Reinert, Jóannes Rubeksen, Viggo Planck, Ólvur Lambá, Magnus Sørensen, Niels Debes. Síðani eru heilsur til skótarnar frá Rikard Long og Sverri Paturson.

Bókin er prentað á Landsprentsmiðjuni og kostar 10 kr.

Kort

yvir Tórshavn

Nýliga er eitt nýtt kort gjørt yvir Tórshavnarby hari allar gøtur og tilíkt ógvuliga sjónliga og greitt er at siggja. Nøkur húsanummur eru viðmerkt at miðja seg eftir.

Kortið er frálíka gott og vegleiðandi eins og tað er eitt satt prýði at hanga á bróstinum t. d. í skrivstovum og líknandi stöðum.

Nógv er 25 minus 7?

»Dimmal.« fortelir folki, at 7 tingmenn vóru burtur tá ið S.E.V. málið varð avgreitt, og tessvegna mundi málið fallið, tí einans 14 menn vóru at greiða atkvøðu. Hetta er ein nýggj sambandstabel, sum forvitnislig verður at studera nærri.

*

Men 15 minus 4 er 11 og ikki 15, sum »Dimma.« fortelir. Hon sigur nevniliga at fólka-flokks- og sambandsmenn bjargaðu Sevmálinum. Hvussu kundu teir tað, tá ið 4 vóru burtur og 15 atkvøður skulu vera fyri at víðtaka eitt mál.

Hví sigur »Dimma.« ongantið samleikan sum hann er nevniliga, at undirritaði og J. P. Henriksen bjargaðu Sevmálinum.

J. H. Danbjørg.

Ravmagnsmálið — S. E. V. — framt á tingið

Sevnevndin, ið hevur verið niðri, kom aftur við teimum stórfingnu tíðindum, at státturin var gingin við til at játta SEV 7 milliónir í láni og ovurstórt rentutilskot, men treyta av, at Føroya lögting tók somu stöðu til rentuna av teimum lánum, felagið tekur í Føroyum.

Hetta tilskotið vil falla soleiðis:

	Sparikassalán 2 mill. kr.	Lán	Ialt
1. byggiár 1951/52	24,799,27		24,799,27
2. - 1952/53	23,812,82		23,812,82
3. - 1953/54	55,238,99	50,000,00	105,238,99
1. ár aftaná anlegg 1954/55	80,249,20	43,874,10	124,123,30
2. - - 1955/56	68,665,97	37,664,80	106,330,77
3. - - 1956/57	57,749,41	31,789,10	89,538,51
4. - - 1957/58	47,499,52	26,247,00	73,746,52
5. - - 1958/59	37,916,28	21,038,50	58,954,78
6. - - 1959/60	28,999,71	16,163,60	45,163,31
7. - - 1960/61	20,749,80	11,621,40	32,371,20
8. - - 1961/62	13,166,53	7,414,80	20,581,33
9. - - 1962/63	6,264,94	3,540,70	9,805,64
10. - - -	0	0	0
	465,112,44	249,354,00	714,466,44